

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
YÜKSEK YÖNETİM DENETÇİSİ
(OMBUDSMAN)

Adres: 143, Bedrettin Demirel Caddesi, Kat 3-4 Lefkoşa
Telefon: 22 75 814 - 22 75 954 Fax: 22 88 907

Sayı: OM.1.00.000/ 675

10 Ağustos 1999

KKTC Meclis Başkanlığına,
Lefkoşa.

38/1996 sayılı Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Yasası'nın Ombudsman'ın çalışma yöntemine ilişkin 16(1) maddesi uyarınca dördüncü çalışma dönemine (1 Ocak 1999- 30 Haziran 1999) ait ekteki raporu saygılarımla takdim ederim.

Nail ATALAY
Yüksek Yönetim Denetçisi
(Ombudsman)

Dağıtım: 1. KKTC Cumhurbaşkanlığı
2. KKTC Başbakanlığı
3. KKTC Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı

YÜKSEK YÖNETİM DENETÇİSİ (OMBUDSMAN)'IN OCAK –HAZİRAN 1999 RAPORU

1997 yılında kuruluş çalışmaları başlatılan KKTC Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Dairesi dördüncü çalışma dönemini tamamlamıştır. Daha önce yayınladığımız dönem raporlarımızda da bahse konu dönemler ele alınarak, belirtilen dönem içinde dairemize yapılan kişisel başvurular ve duyular değerlendirilmiş, bunlara ilişkin raporlarla ilgili bilgiler sunularak, rapor konuları özetlenmiş, dairenin basın ve diğer kuruluşlarla ilişkilerine değinilmiş, sorunlarımız ortaya konularak belirli sonuçlar çıkarılmaya çalışılmıştır. Kolay anlaşılabilirliği sağlamak için ise istatistiki verilere yer verilmiştir.

Ocak-Haziran 1999 devresini kapsayan dördüncü raporumuzda da benzer bir yöntem izlenerek önceki rapor bilgileriyle karşılaştırmalara başvurulacaktır.

Kadromuzda, bu dönem içerisinde bir başdenetçi kadrosu münhal olmuştur. Şu anda da doldurulmamış durumdadır. İdari kadromuzda ise herhangi bir değişiklik olmamıştır ve var olan kadrolarımız hala açık durumdadır.

KİŞİSEL BAŞVURU VE DUYUMLAR

Ocak-Haziran 1999 döneminde dairemize yapılan kişisel başvuru sayısı 45'dir. Bu çerçevede kuruluşumuzdan bugüne kadar olan kişisel başvuru sayısı şöyle şekillenmektedir.

1997	94
1998	44
1999 (Ocak-Haziran)	45
Toplam	183

Kişisel başvurularda belirtilen itiraza konu birimler şöyle şekillenmiştir:

Merkezi İdare	:21	%46.67
Kamu Kurum ve Kuruluşları	: 5	%11.11
Yerel Yönetimler	:13	%28.89
Genel Mevzuat	: 1	% 2.22
Diğer Konular	: -	-
Yetki alanımız dışındaki konular:	5	%11.11
Toplam:	45	%100

Merkezi idareye ilişkin başvuruların %47 oranıyla ilk sırada olduğu görülmektedir. Başvuruların bakanlıklar bazındaki dağılımı ise şöyledir:

1. Başbakanlık	: -
2. Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı	: 1
3. Dışişleri ve Savunma Bakanlığı	: -
4. İçişleri ve Köyişleri Bakanlığı	: 4
5. Ekonomi ve Maliye Bakanlığı	: 2
6. Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı	: 1
7. Tarım ve Orman Bakanlığı	: 1
8. Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı	: 2
9. Çalışma, İskan ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	:10
10.Sağlık ve Çevre Bakanlığı	: -
11.Gençlik ve Spor Bakanlığı	: -

Toplam:21

Başvuruların genel değerlendirilmesi ve ön incelemeler sonucu şikayet konularının özellikle Çalışma, İskan ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı çerçevesinde yoğunlaştığını göstermektedir. Çalışma, İskan ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile ilgili şikayetler arasında eşdeğer uygulamaları konularındaki başvurular dikkat çekerken, İçişleri ve Köyişleri Bakanlığı ile ilgili olanlar arasında İzin Makamı ile ilgili şikayetlerin ön sıralarda yer aldığı görülmektedir.

Kurum ve kuruluşlarla ilgili dağılım ise şöyledir:

1. Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu
(Tarım ve Orman Bakanlığı)	: 2
2. Vakıflar Dairesi
(Başbakanlık)	: 1
3. Kıbrıs Türk Hava Yolları
(Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı)	: 1
4. Kıbrıs Türk Kooperatif Merkez Bankası
(Başbakanlık)	: 1
_____	
Toplam: 5	

Yerel Yönetimlerle ilgili başvurularda ise dağılım şöyledir:

1. Lefkoşa Belediyesi	: 3
2. Girne Belediyesi	: 2
3. Yeni İskele Belediyesi	: 2
4. Gönyeli Belediyesi	: 2
5. Akdoğan Belediyesi	: 1
6. Gazi Magosa Belediyesi	: 1
7. Lefke Belediyesi	: 1
8. Çatalköy Belediyesi	: 1
_____	
Toplam: 13	

Yetki alanımız dışında olan başvuruların 2 adedi Başsavcılık, 2 adedi Mahkemeler ve bir adedi de Polis Genel Müdürlüğü hakkındadır. Yapılan başvurudan 41 adedinin gerçek kişiler 4 adedinin ise tüzel kişiler (sendikalar, odalar, dernekler, birlikler vb) tarafından yapıldığı

görülmektedir. Başvuruların %91 oranındaki bir kısmı gerçek kişilerce yapılmıştır.

Daha önceki raporlarımızda da vurguladığımız gibi başvurular içerik açısından incelendiğinde konuların genellikle **idari usulsüzlük, yetki aşımı, idari ihmal, idari işlemlerde gecikme ve mahkeme kararlarına riayetsizlik olarak ortaya çıktığı görülmektedir**

Şüphesiz ki yukarda belirtilen hususların idarenin hukuk devleti ilkeleriyle ne derecede uyum içinde çalışıp çalışmadığının bir göstergesi olarak algılanarak üzerinde düşünülmesi gerektiği inancındayız.

RAPORLAR

Yasamızın 16(2) maddesi gereği, Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) kovuşturma yaptığı her konuda bir rapor hazırlar ve bu raporu Cumhuriyet Meclisi Başkanlığına sunar. Anılan çerçevede Ocak-Haziran 1999 devresinde, mevcut kişisel başvurulardan 8 adedinin daha raporları tamamlanarak Cumhuriyet Meclisi Başkanlığına, Sayın Cumhurbaşkanına ve Sayın Başbakanına gönderilmiştir. Böylece kuruluşumuzdan bu yana yayımlanan rapor sayısı 44'e ulaşmıştır.

Yasamızın 15(2)ve (3) maddesi, dairemize yapılan başvuru ve duyuları dikkate alırken, sözkonusu eylem ve işlemler konusunda dava açılıp açılmadığını veya konunun Hukuk Dairesi ve Polis Örgütüncce araştırılıp araştırılmadığının incelenmesi ve eğer böyle bir durum var ise şikayet sahibine konunun bildirilmesi gerektiğini belirtmektedir. Bu çerçevede 7 başvuru sahibine durum yazılı olarak bildirilmiştir. Ayrıca 7 başvuru sahibine dairemizin girişimi sonucu konuları hakkında bilgi verilerek dosyası kapatılmıştır.

7 başvuru sahibi dairemizin girişimleri sonucu sorunlarının çözüm yoluna girmesi nedeniyle Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman)'a yaptığı başvurusunu geri çekmiştir.

Kişisel başvurulardan 26 adedinin soruşturmaları halen dairemiz elemanlarınca sürdürülmektedir. Bu soruşturmalardan 7 adedi rapor aşamasındadır.

Bu çerçevede toplam 183 adet kişisel başvurudan:

Raporu tamamlananlar	: 44
Yetki alanımız dışında olanlar	: 11
Havale edilenler	: 2
Şikayeti geri çekilenler	: 13
Şikayet konuları hakkında girişim yapıp başvurana bilgi verilip dosyası kapatılan	: 11
15(2) ve (3) madde kapsamında olan	: 15
Halen incelemesi sürdürülen	: 26
Toplam	: 122

adet başvuru işleme girmiştir.

Sonuç olarak mevcut kişisel başvuruların %67'si çeşitli düzeyde işlem görmüştür. Dairemiz ayrıca bu dönem içerisinde sözlü olarak başvuruda bulunan 130 vatandaşımıza bir tür danışmanlık hizmeti vermiştir. Yazılı müracaat yapmayan bu vatandaşlarımıza konular hakkında pratik ve yasal bilgi verilmiştir.

Ocak-Haziran 1999 döneminde raporu tamamlanan 8 başvurunun ilgili olduğu birimler ise şöyledir:

Merkezi İdare	: 4
Yerel Yönetimler	: 3
Kamu Kurum Kuruluşları	: <u>1</u>

Toplam: 8

Böylece kuruluşumuzdan bugüne kadar tamamlanmış 44 raporun ilgili olduğu birimler şöyledir:

Merkezi İdare	: 26
Yerel Yönetimler	: 9
Kamu Kurum ve Kuruluşları	: 6
Genel Mevzuat	: <u>3</u>

Toplam: 44

Raporu tamamlanan 8 başvurudan 5'inde idarenin yasal çerçevede işlem yapmadığı ve kusurlu olduğu, 3'ünde ise yasal çerçevede işlem yaptığı saptanmıştır. İdarenin çeşitli düzeylerde sorumluluğu bulunan 5 rapor konusundan birinde idare raporumuz doğrultusunda sonuç alıcı işlem başlatmıştır. Bahsekonu birim Çalışma, İskan ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'dır.

Genel itibarıyla toplam 44 raporumuzdan 30'unda idarenin yasal çerçevede işlem yapmadığı, 14'ünde ise yasal çerçevede işlem yaptığı saptanmıştır. Yerinde bulunan 30 raporun 19'unda idare raporumuz doğrultusunda sonuç alıcı işlem başlatmıştır. Buna göre idarenin uyarılarımızı dikkate alması sonucu %64 oranında bir performans sağlanmıştır.

Raporu tamamlanan 8 başvuruda şikayet sahiplerinin 6 adedi gerçek kişiler, 2 adedi ise tüzel kişilerdir.

Ocak-Haziran 1999 devresine ait 8 raporun konusu özetle şu hususları içermektedir.

1. 5 Ocak 199 tarih ve KİT. 18.00.000/351 sayılı raporumuz

BAY-SEN ve BASIN-SEN dairemize yaptıkları başvuruda, BRT Kurumu Yönetim Kurulunun BRT Kurumunda çalışan kadrolu personelin yanında sözleşmeli ve kaşiyeli elemanları da TRT'nin düzenlediği yurtdışına yönelik eğitim programlama göndermeleri konusunda karar aldığını belirterek, bu kararın mevzuata aykırı olduğu konusunda şikayette bulunmuştur. Dairemizin incelemesi sonucu şikayet yerinde bulunmuş ve bahse konu personelin eğitim programına gönderildiği tesbit edilmiştir. BRT Kurumu yasası çerçevesinde, alınan kararın sadece sürekli personele uygulanabileceği vurgulanmıştır. Konuya ilişkin olarak KKTC Başsavcılığından alınan 10 Mart 1999 tarih ve 21/99 sayılı yazıda da “yurtdışındaki eğitimin yalnız sürekli personel ile ilgili olduğu” ve “kurum sözleşmeli ve kaşiyeli personeli hizmet içi eğitime tabi tutmak istiyorsa, yasada değişiklik yapılması” gerektiği vurgulanmıştır.

2. 5 Şubat 1999 tarih ve B.7.12.000/358 sayılı raporumuz

Sayın Hasan Mahmut Akancan tarafından yapılan başvuruda Çayırova köyünde kendisine tahsis edilen parselin 16. Kaynak Paketinde ilan edilerek Eşdeğer Tazmin Komisyonu tarafından başka birisine koçan verildiğinden yakınmış ve Eşdeğer Tazmin Komisyonundan şikayetçi olmuştur. Dairemizin incelemesi sonucu şikayet yerinde bulunmuş ve İskan ve Rehabilitasyon Dairesi Müdürlüğü yapmış olduğu işlemlerin hatalı olduğunu tesbit ederek, hatalı işlemi geri almıştır.

3. 22 Şubat 1999 tarih ve S.B. 10.102/415 sayılı raporumuz

Karşıyaka köyünde ikamet eden Sayın Mustafa Harmancı kişisel başvurusunda evinin üst başına tavuk çiftliği kurulmasına göz yumduğu ve Girne Kaza Mahkemesinin verdiği yıkım emri olmasına rağmen emrin uygulanmadığını belirterek Girne Kaymakamlığı hakkında şikayette bulunmuştur. Yapılan inceleme sonucu Girne Kaymakamı Sayın Hasan Akber'in yıkım emrini yerine getirmeyerek görevini ihmal ettiği saptanmıştır. Konu gereği için KKTC Başsavcılığına aktarılmıştır. KKTC

Başsavcılığından alınan 4 Mayıs 1999 tarih ve 21/99 sayılı yazıda, Girne Kaymakamlığının depo olarak kullanılan kümesi yasal duruma getirmek için ilgili makamın izin vermesi veya mahkeme kararı doğrultusunda yıkım emrinin yerine getirilmesi yönünde uyarıldığı belirtilmiştir.

4. 13 Nisan 1999 tarih ve B.E. 1.00.000/544 sayılı raporumuz

Sayın Ahmet Özmert dairemize ilettiği kişisel başvurusunda Akdoğan Belediye Başkanı Sayın Sadi Çağataylı'nın yurt dışında bulunduğu zamanlarda görevine vekalet etmesi için Asbaşkan olarak kendisine bildirimde bulunmadığından şikayetle, konunun dairemiz tarafından incelenmesini talep etmiştir. Yapılan araştırma sonucu şikayet yerinde bulunmuş ve Sayın Özmert'e göreve vekalet etmesi için bildirimde bulunulmadığı ve kendisine vekalet aylığı ödenmediği saptanmıştır. 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası gereği kendisine vekalet etmesi için Asbaşkana bildirimde bulunulması gerektiği ve bu çerçevede de vekalet ödeneğinin verilmesinin uygun olacağı belirtilmiştir. İdare bu konuda olumlu herhangi bir girişim başlatmadığı gibi aynı doğrultudaki şikayetler de devam etmektedir.

5. 19 Nisan 1999 tarih ve B.7.00.000/466 sayılı raporumuz

Sayın Mehmet Şinasi Tekman başvurusunda Arçoz köyünde iki tarlanın sahibi olduğunu, bu tarlaların ipotekli olmadığı halde ihmal nedeniyle silinmeyen şerhlerden dolayı ipotekli görüldüğünü ve bu durumun tapu kayıtlarının yenilenmesi sırasında ortaya çıktığını vurgulayarak, olmayan bir borç ve sehven yazılmış şerhler nedeniyle mallarını değerlendirme hakkından mahrum edildiğini belirtmiştir.

Lefkoşa Tapu Şube Amirliği gerekli düzeltmeyi yapması talebinde bulunan Sayın Tekman'ın başvurusu üzerine konuyu inceleyen dairemiz, Lefkoşa Tapu Şube Amirliğinin 19/1975 sayılı Tapu ve Kadastro (Özel Kurallar) Yasasına uygun olarak işlem yaptığını tesbit ederek, konunun ancak Kaza Mahkemesine başvurularak çözümlenebileceğini saptamıştır. Bu konuda Tapu Şube Amirliği yasal mevzuata uygun işlem yapmıştır.

6. 12 Nisan 1999 tarih ve B.E. 19.00.000/97 sayılı raporumuz

Sayın Enver Halksever dairemize yaptığı başvuruda Gemikonağı Soli Mahallesinde kendisine ait parselde giden tali yola kanunsuz inşaatlar nedeniyle tecavüz edildiğini belirterek yolun daraldığını iddia etmiş ve

Lefke Belediyesinden şikayetçi olmuştur. Konuyu inceleyen dairemiz başvuruyu yerinde bularak Sayın Enver Halksever'in mülküne tecavüzde bulunulmadığı, fakat mülküne giden tali yola ve anayola tecavüz edildiğini yetkili daire raporları ile saptamıştır.

Lefke Belediyesinin, inşaatın başlangıcından beri ilgili dairelerin ve Sayın Enver Halksever'in uyarı ve tesbitlerine rağmen konuya kayıtsız kalarak, ilgili yasaların kendine verdiği yetkileri kullanmadığı ve Anayasa ve yasalara aykırı davrandığı görülmüştür. Lefke Belediyesinin kamu yararını dikkate alarak, ilgili dairelerin görüşleri doğrultusunda konuya ivedi olarak çözüm getirmesi gerektiği vurgulanmıştır. İdare bu konuda şu ana kadar herhangi bir girişim başlatmamıştır.

7. 10 Mayıs 1999 tarih ve B.6.14.000/545 sayılı raporumuz

Girne Liman İşçileri Şirketi Ltd. Başkanı Sayın Mehmet Eratal dairemize yaptığı başvuruda, Girne Liman İşçileri Şirketi Ltd.'in yasal olarak kurulduğunu ancak Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı tarafından şirketin faaliyete geçebilmesi için onay verilmediği hususunda şikayette bulunmuştur.

Konuyu ele alıp inceleyen dairemiz Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığının Girne Liman İşçileri Şirketi Ltd'in faaliyete geçmesine onay vermemesinin 6/1976 sayılı Kıbrıs Türk Liman İşçileri Şirketi Yasasına uygun bir davranış olduğunu tesbit etmiştir. Ancak konuya ilişkin olarak Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu 15/79 sayılı kararın da dikkate alınarak anılan yasanın tadili veya yürürlükten kaldırılarak, toplum ihtiyaçlarına cevap veren çalışma özgürlüğüne kısıtlama getirmeyen yeni bir yasanın yapılması gerektiği de vurgulanmıştır.

8. 3 Haziran 1999 tarih ve B.E. 16.00.000/564 sayılı raporumuz

Sayın Oğuz Asil kişisel başvurusunda Yeni İskele Boğaz sahil evlerinde garaj inşaatı yapmak için başvuruda bulunduğunu fakat Yeni İskele Belediyesinden yanıt alamadığını belirterek aynı bölgede inşaat izni almayan ve imar planına uymayan birçok bina olmasına rağmen Belediyenin bunlara duyarsız kaldığından yakınmıştır. Konuyu inceleyen dairemiz Yeni İskele Belediyesinin Sayın Oğuz Asil'e ait garaj inşaatı projesini onaylamamasının değiştirilmiş şekliyle Fasıl 96 Yollar ve Binalar Düzenleme Yasasının 14(1) maddesi altında yayımlanan bildiriye uygun olduğunu belirlemiştir.

Ayrıca Yeni İskele Belediyesinin bu bölge ile ilgili Bakanlar Kurulu tarafından yayımlanan bildirinin uygulanmasına hassasiyet göstermesi ve bölgedeki yapılaşmayı sürekli olarak denetlemesinin kıyıların korunması, kamu yararı ve kent planlaması yönünden uygun bir davranış olduğu vurgulanmıştır. Bu konuda Belediye yasal mevzuata uygun davranmıştır.

BASIN VE ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Dairemizin gerek yerel düzeydeki gerekse de uluslararası düzeydeki çalışmalarına Ocak-Haziran 1999 döneminde de devam edilmiştir.

Gerek KKTC kamuoyunda gerekse de uluslararası düzeyde saygın bir yer edinmemiz açısından yerel basınımızdan gelecek olan yapıcı katkılar ile uluslararası düzeyde eğitim veren veya konumuzla yakından ilgili birimlerden alacağımız veriler bu açıdan olumlu katkılarda bulunacaktır. Hukuk, kamu yönetimi ve özellikle insan hakları konularındaki eğitime önem veren dairemiz bu çerçevede gayretlerini yoğunlaştırmıştır.

Uluslararası ilişkilerimizin önemli bir boyutunu oluşturan Uluslararası Ombudsman Enstitüsü (I.O.I) ile ilişkilerimiz yoğunlaşmaktadır. Bu çerçevede Enstitü üyelik başvurumuzu kabul etmiştir. KKTC Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Dairesi, Enstitünün üye kataloglarında yer almıştır. Ayrıca Enstitünün oylama faaliyetlerine de katılmaya başlanmıştır.

Öte yandan Türkiye ile ilişkiler de devam etmektedir. Kıbrıs Türk Kalkınma Platformu Derneği tarafından T.C. Adalet Bakanlığının işbirliği ve T.C. Dışişleri Bakanlığının katkı ve Türk Demokrasi Vakfının desteğiyle 11-12 Şubat 1999 tarihleri arasında Ankara'da gerçekleştirilen TC-KKTC Hukuk Forumuna Ombudsman Nail Atalay da davet edilmiştir. Forumu "KKTC'de İnsan Haklarının Korunması Mekanizması Olarak Ombudsman Kurumu" başlıklı tebliğ ile katılan Nail Atalay'ın konuşması olumlu eleştiriler almıştır.

Dairemizin yerel basından gerekli ilgiyi gördüğünü söylemek olasıdır. Raporlarımızın hemen hemen hepsi yazılı ve görsel basında yer alarak yayınlanmaktadır. Ocak-Haziran 1999 devresi içerisinde Ombudsman Nail Atalay bir dizi canlı radyo ve televizyon yayınlarına katılarak, dairemizin işlevleri, raporlar ve güncel konular hakkında bilgi vermiş ve görüş bildirmiştir. Yazılı basınımızda bahsekonu devre içerisinde Dairemizi ilgilendiren 54 adet haber yayınlanmıştır. Bunlardan biri köşe yazısı şeklindedir.

SORUNLAR VE SONUÇLAR

KKTC Yüksek Yönetim Denetçisi (Ombudsman) Dairesinin sorunlarına daha önceki raporlarımızda da değinilmişti. Bugüne kadar geçen süre içerisinde ne yazık ki sorunlarımız konusunda herhangi bir gelişme kaydedilmemiştir. Bu sorunlara kısaca tekrar değinmekte yarar olduğu görüşündeyiz.

Dairemiz tarafından istenen görüş, görüş-savunma veya savunmaların zaman açısından dairemize ulaştırılması bakımından 38/1996 sayılı yasamızda açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bu nedenle araştırma ve denetimlerimiz sırasında gereksiz gecikmeler ortaya çıkmakta ve iş akışımızı engellemektedir. Bunları önlemek açısından gecikmelere sebebiyet veren birimler Yasamızın 24. maddesi çerçevesinde “yapılan soruşturmayı yasal mazareti olmaksızın” engelledikleri gerekçesiyle KKTC Başsavcılığına soruşturulmak üzere havale edilmişlerdir. Gazi Magosa Belediyesi ve Gazi Magosa Kaymakamlığı buna örnek birimlerdir. Dairemizce istenen bilgi ve belgelerin dairemize verilmesi için Yasamızda asgari ve azami sürelerin belirlenmesi veya süre dolduktan sonra raporun yayınlanması gerektiği görüşündeyiz.

Dairemize ulaştırılan bazı şikayet konuları çok eski bir geçmişe dayanmakta konular güncelliğini yitirmekte, çoğu kez başvuranın herhangi bir meşru menfaati kalmamakta ve soruşturmanın neticeye varması pratik olarak imkansızlaşmaktadır. Öte yandan birçok başvuruda da kişilerin idari işlem veya eylem devam ettiği hallerde bile başvuruda buldukları ve sonucu beklemeyerek şikayet ettikleri görülmektedir. Bu tür başvurular dairemizce girişim yapıp ilerleme kaydedilmesine rağmen çoğu kez başvuru sahiplerince geri çekilmekte ve boşuna zaman israfına neden olmaktadır. Bu tür başvuruların ayıklanabilmesine olanak tanımak açısından, başvuru konularının geriye dönük olarak belli bir süre ile sınırlandırılması ve idari işlem veya eylem gerçekleşip bütün itiraz yolları tükendikten sonra dairemize başvuru yapılması konusunda yasal düzenlemeye gidilmesi gerektiği inancındayız.

Bir başka sorun olarak ise dairemizin yayınladığı raporların akıbeti konusu gündeme gelmektedir. Bilindiği gibi dairemiz herhangi bir yaptırım gücü ile donatılmış değildir. Raporlarımız Yasamızın 16(2) maddesi gereği Sayın Cumhurbaşkanı ve Sayın Başbakan'a da gönderilir. Ayrıca raporlarımız basına açıktır. Ancak Cumhuriyet Meclisinin bilgisine sunulan raporlara ne

tür bir işlem yapılacağı belli değildir. KKTC Meclisinin de denetim görevi yapabilmesi ve baskı unsuru olabilmesi için raporlarımızın ilgili komitelerde ve/veya genel kurulda görüşülmesi gerektiği inancındayız. Aksi takdirde raporlarımızda belirtilen hususlarda sonuç alıcı işlem yapma yetkisi idarenin takdirine bırakılacak ve raporlardan özlenen verim alınamayacaktır.

Dairemizin kadro sorunlarının çözümlenmesi de önemli bir husustur. Dairemizde mevcut idari kadro çok yetersizdir ve çoğu görevler münhaldir. Ayrıca hukuki meselelerle uğraşan bir daire olarak kadromuzda bir hukukçunun olması gerektiği inancındayız. Anayasal idari denetim organı durumundaki daire kadrolarımızın Anayasal mali denetim organı olan Sayıştay kadroları ile arasındaki dengesizliğin giderilerek eşit düzeye getirilmesi ve yeknesaklık sağlanması gerektiği inancındayız.

Yukarıda belirtilen hususlardan dolayı bir yasa değişikliği yapılması kaçınılmaz görünmektedir.

Ocak-Haziran 1999 dönemi ve daha önceki dönem çalışmalarımız birlikte değerlendirildiğinde bazı sonuçların ortaya çıktığı gözlenmektedir. Genel olarak idarenin duyarsız davrandığı bu noktalarda dikkati çekmek gerekmektedir.

- 1) İdareye yönelik eleştirilerin ve şikayetlerin başında Anayasa'nın 76. maddesinde ifadesi bulan dilekçe hakkına riayet edilmemesi gelmektedir. İnceleme ve soruşturmalarımız da bu noktayı kanıtlar niteliktedir. Anayasa'nın 76(1) maddesi "herkes kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikayetleri hakkında tek başına veya topluca yazı ile başvurma ve bunların süratle incelenmesi ve karara bağlanması hakkına sahiptir. Gereğe dayanan bu karar, en geç otuz gün içinde dilek ve şikayet sahibine yazılı olarak bildirilir" demektedir. KKTC Yüksek İdare Mahkemesi de YİM 4/86 ve YİM 178/95 sayılı kararlarında dilekçelere idarenin yanıt vermemesinin bir "ihmal olduğuna ve böyle bir ihmalin yapılmaması gerektiğine" karar vermiştir. İdarenin otuz günlük yanıt süresi içerisinde dilekçeleri gerekçeli olarak yanıtlamaya azami özen göstermesi gerektiği görüşündeyiz.
- 2) Önemli bir başka şikayet konusu ise mahkeme kararlarının uygulanmaması konusundadır. İncelemeler ve araştırmalarımız sırasında birkaç olayda bu gözlemlenmiştir. İdare, mahkeme kararları konusunda gerektiği şekilde titiz davranmamaktadır. Oysa Anayasamızın 136(3)

maddesi “Yasama ve Yürütme Organları ile Devlet Yönetimi makamları mahkeme kararlarına uymak zorundadır. Bu organ ve makamlar mahkeme kararlarını hiçbir sürette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez” demektir. Devlet dairelerinin, yerel yönetimlerinin ve kamu kuruluşlarının mahkeme kararlarının değiştirilmeden ve geciktirilmeden uygulanması konusuna gereken hassasiyeti göstermesi, devletin ve/veya kişilerin haklarının korunması ve mağduriyetlerinin giderilmesi açısından büyük önem arz etmektedir.

- 3) Başka önemli bir husus ise değiştirilmiş şekliyle Fasıllar 96 Yollar ve Binalar Düzenleme Yasası'nın uygulamaları ile ilgilidir. Özellikle yetkili merci olarak kaymakamlıkların ve yerel yönetimlerin zamanında ve gerektiği yerlerde yasal mevzuatı uygulamada çekimser kalması ve/veya gecikmesi daha sonraları tamiri olanaksız yaralar açmaktadır. Bu uygulamalar dolayısıyla ile kişilerin meşru menfaati doğmaktadır. Çevre sağlığı, yapı güvenliği, yol güvenliği gibi unsurların gözardı edilmesine ve genelde çarpık ve sağlıksız kentleşmeye neden olmaktadır. Kaymakamlık, yerel yönetimler ve ilgili dairelerin değiştirilmiş şekliyle Fasıllar 96 Yollar ve Binalar Düzenleme Yasasının uygulanmasına özel önem göstermelerinin sayısız yararı olacağı inancındayız.